

muzejní

TR[♣]JLÍSTEK

ČASOPIS MUZEA V BRUNTÁLE

4/2025

Milí přátelé a návštěvníci,

vítám Vás u posledního letošního čísla našeho čtvrtletníku Muzejní trojlístek. Letní sezóna přinesla řadu zážitků, a to i přes probíhající rekonstrukce na našich památkových objektech. Rok uzavíráme v plném tempu: začínáme projektovat vnitřní rekonstrukci bruntálského zámku a pokračujeme v přípravě obnovy kosárny v Karlovicích. S napětím sledujeme, jak během několika málo týdnů začne růst nový depozitář, který zajistí lepší zázemí pro naše sbírky.

Podzim a zima nabídnou pestrý program. Na zámku chystáme Den archeologie, oblíbený Halloween, a i když letos kvůli nepřístupnému nádvoří neproběhne tradiční vánoční jarmark, připravujeme adventní sérii – koncert, přednášky s workshopem, divadelní vystoupení pro děti a tematické prohlídky zámecké expozice. A nezapomínáme ani na hrad Sovinec, který zůstává otevřen až do konce října. Také během části vánočních prázdnin zde proběhne již tradiční sváteční program a ve stejnou dobu bude otevřena i kosárna v Karlovicích.

Věřím, že si i v posledním čtvrtletí v naší nabídce najdete to své a přijdete si s námi užít pohodový závěr letošního roku.

S úctou

Ema Havelková
ředitelka Muzea v Bruntále

POZVÁNKA

ZÁMEK V BRUNTÁLE

31. 10. Halloween

Zámek se zahálí do temnoty a otevře brány těm, které znáte – nebo si to alespoň myslíte. Na Halloweenských prohlídkách potkáte postavy z běžného života. Jenže tentokrát nahlédnete do jejich temných myslí. Co se skrývá za jejich úsměvem nebo pohledem?

Přijďte se bát, objevovat skryté příběhy a zažít zámek jinak, než ho znáte! Ticho tu nebude – jen šepot minulosti a ozvěna vašich kroků...

HRAD SOVINEC

18. – 19. 10. Na stráži

Přijďte zažít atmosféru dávných časů! Netradiční prohlídky s kostýmovanými průvodci vás zavedou do historie hradu – stanete se svědky scén z každodenního života i strážní služby. Pro návštěvníky bude připraven Sovinecký rébus, který prověří vaši pozornost.

Hrad se promění v živoucí kulisu dávných příběhů, kde každý krok může odhalit tajemství minulosti.

HRAD SOVINEC

26. – 30. 12. Vánoce na Sovinci

Zimní Sovinec vás přivítá v celé své kráse – s vůní svařeného vína, horké kávy a příběhy, které se kdysi odehrávaly za hradními zdmi.

Během svátečních prohlídek se ponoříte do atmosféry dávných Vánoc, Silvestru a novoročních tradic, které provázely život šlechticů i prostého lidu. Každý krok vás zavede hlouběji do historie, která v zimě získává zvláštní kouzlo.

A nezapomeňte – hrad Sovinec otevře své brány také v novém roce – už **3. ledna 2026!** Přijďte si užít první den sezóny, kdy hrad zahalený do zimního kabátu a slavnostní výzdoby nabídne klidnou, ale magickou atmosféru začátku roku.

SPOLUPRÁCE A UDÁLOSTI

Dotkní se písma – 200 let Braillova písma na zámku v Bruntále

Ve dnech **7. – 9. října 2025** se kaple bruntálského zámku promění v místo, kde se návštěvníci mohou doslova dotknout historie. Výstava připomene **200 let od vzniku Braillova písma** a nabídne pohled do světa nevidomých – jak čtou, píší, učí se, pracují i tráví volný čas.

Součástí programu budou také **zážitkové workshopy**, které proběhnou v klubovně zámku. Žáci si vyzkouší psaní Braillovým písmem, seznámí se s pomůckami pro nevidomé, vyzkouší si brýle simulující zrakové postižení, omalovánky pro zrakově postižené, Braillov psací stroj i práci s canisterapeutickým psem. Dozvědí se, jak moderní technologie zpřístupňují digitální svět a jaké výzvy každodenní život nevidomým přináší.

Tuto výjimečnou akci připravujeme ve spolupráci se **Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR, z. s. – odbočka Bruntál** a jsme hrdí, že můžeme být součástí projektu, který propojuje **vzdělávání, empatii a poznání**.

OHLÉDNUTÍ

Zámecká noc

V pátek 12. září se na zámku v Bruntále konala oblíbená Zámecká noc, která nabídla návštěvníkům jedinečný večerní zážitek. Program zahrnoval noční prohlídky zámku s průvodci v dobových kostýmech, které přenesly návštěvníky do minulosti. Vrcholem večera bylo vystoupení nevidomého zpěváka **Radka Žaluda**, které se uskutečnilo od 18 hodin v sala terreně.

Večer plný atmosféry a zážitků potvrdil, že zámek má své kouzlo i po setmění.

Hradní bestie

O víkendu 19. – 20. července se hrad Sovinec stal dějištěm dobrodružství, které přilákalo malé i velké návštěvníky. Rytíři, šermíři, kouzelník i sokolníci připravili pestrý program plný napětí, humoru a historických scén.

Po areálu hradu se proháněly fantastické bestie všech tvarů a velikostí, které dodaly akci jedinečnou atmosféru. Nechyběla možnost vyzkoušet si historické kostýmy, zapojit se do Sovineckého rébusu nebo se nechat vtáhnout do světa dávných příběhů.

Děkujeme také všem účinkujícím.

Škola kouzel na Sovinci

Hrad Sovinec se poslední víkend v srpnu již popáté proměnil v místo plné fantazie a dobrodružství. Malí i velcí návštěvníci se stali součástí světa inspirovaného čarodějnickými příběhy, v němž vyráběli vlastní hůlky, učili se příšerkopisu, moudrozpytu, psaní run i základům alchymie. Skládali zkoušky a objevovali skrytá tajemství magie. Každý si mohl najít své vlastní místo v tomto neobyčejném světě plném her, tvoření a poznání.

Rodiny s dětmi si užily den plný zábavy, her a čar, který rozzářil nejen dětské oči. Atmosféra byla pohádková, program pestrý a zážitky nezapomenutelné. Děkujeme všem, kteří se přišli nechat unést fantazií. Byl to víkend, na který se bude dlouho vzpomínat!

Škola kouzel na Sovinci

Fajne léto na TECHNOTRASE

V sobotu 26. července ožila kosárna v Karlovicích pestrým programem pro celou rodinu. Od tvořivých dílniček přes trenážer dojení kozy, praní v neckách, zatloukání hřebíků až po výrobu svíček – každý si tu našel něco, co ho bavilo.

Nechyběla ukázka kovářského umění, malování na obličeje a bohaté ochutnávky krajových specialit, které potěšily všechny smysly. Atmosféra byla skvělá, návštěvníci úžasní – prostě pravé letní odpoledne plné tradic, zábavy a pohody. Akce byla součástí projektu **TECHNOTRASA** (www.technotrasa.cz). Děkujeme všem, kteří přišli. Bylo to opravdu fajne léto!

Fajne léto – ukázka myslivosti

(MK, KK)

ADVENT NA ZÁMKU

Z důvodu rekonstrukce zámeckého nádvoří letos neproběhne tradiční vánoční jarmark, ale rozhodně o nic nepřijdete! Místo jedné velké akce jsme pro vás připravili celý adventní program, který nabídne atmosféru Vánoc v různých podobách – od hudby přes tvoření až po divadlo a prohlídky.

Celý „**Advent na zámku**“ bude zahrnovat čtyři tematické akce, které vás postupně naladí na vánoční atmosféru.

27. listopadu

zahájíme adventní čas oblíbeným **Zpíváním na schodech**, kde zazní písně v podání **Smíšeného pěveckého sboru Bruntál**.

6. prosince

vás čeká **vánoční tvoření**, přednáška s tvořivou dílničkou, kde si budete moci vytvořit a ozdobit vlastní perníčky.

13. prosince

se představí opavské divadélko s **vánočně laděným divadelním představením pro děti**.

20. prosince

zakończíme sérii **vánočními prohlídkami zámku**, které vás provedou svátečně vyzdobenými interiéry a přiblíží tradice Vánoc.

Sbírejte zážitky – a razítka!

Letos poprvé představujeme **adventní pasy**, které si můžete nechat orazítkovat na každé ze čtyř akcí. Kdo nasbírá **všechna** razítka, přijde na **všechny 4 adventní akce**, získá **odměnu při vánočních prohlídkách**.

Přijďte si letos užít adventní atmosféru na zámek jinak, ale s o to větší péčí a radostí.

Advent na zámku
v Bruntále

(KK)

ERASMUS+

Muzeum v Bruntále se zapojilo do programu Erasmus+, který podporuje celoživotní vzdělávání a mezinárodní spolupráci. V rámci projektu zaměřeného na vzdělávání dospělých se naši kolegové zúčastnili čtyř odborných mobilit, během nichž získali nové znalosti a praktické dovednosti v oblasti digitalizace, archeologie, konzervátorství i muzejní edukace.

Získané zkušenosti nebudou využity pouze interně – jejich cílem je **rozšířit nabídku vzdělávacích aktivit pro veřejnost**, zpřístupnit sbírky v digitální podobě, rozvíjet interaktivní programy a přiblížit kulturní dědictví moderním a srozumitelným způsobem. Projekt tak přispívá k tomu, aby muzeum bylo nejen místem uchovávání historie, ale i **živým centrem vzdělávání pro všechny generace**.

Co-funded by
the European Union

POLSKO

Muzeum Archeologiczne w Biskupinie

Odborná cesta do Archeologického muzea v Biskupinu zahájila sérii mezinárodních mobilit. Tato instituce se zaměřuje na výzkum pravěkého a raně středověkého osídlení. Naše kolegyně se zde věnovala studiu archeologických nálezů, metodám jejich dokumentace a péči o památky přímo v místech jejich objevu.

Během pobytu se aktivně zapojila do vzdělávacích aktivit muzea, které prostřednictvím experimentální archeologie přibližují život v pravěku – například výrobou nástrojů, šperků, ukázkami zemědělských činností nebo tkalcovstvím. Získané zkušenosti budou využity při tvorbě **interaktivních programů pro návštěvníky**, které jim pomohou porozumět každodennímu životu lidí v dávné minulosti.

SLOVENSKO

Slovenská národní galéria, Digitalizačné centrum, Zvolenský zámok

Další mobilita proběhla ve Slovenské národní galerii, konkrétně v Digitalizačním centru na Zvolenském zámku. Náš kolega se seznámil s celým procesem digitalizace sbírkových předmětů – od výběru a přípravy objektů přes 2D a 3D skenování až po zpracování dat, archivaci a zpřístupnění veřejnosti. Prakticky se podílel na tvorbě metadat a virtuálních modelů.

Tyto nové znalosti a dovednosti umožní Muzeu v Bruntále

zpřístupnit své sbírky nejen fyzicky, ale i v digitálním prostoru, čímž se rozšíří možnosti jejich **prezentace široké veřejnosti**.

SLOVENSKO

Vlastivedné múzeum v Hlohovci

Tato mobilita byla zaměřena na konzervátorské a dokumentační práce. Naše kolegyně se seznámila s uložením sbírek v depozitářích, revizí sbírkového fondu a evidencí předmětů včetně jejich fotodokumentace. Pod vedením odborných pracovníků se prakticky zapojila do čištění, konzervace a oprav předmětů z keramiky, kovu a kamene, včetně výroby replik pomocí sádrových a maltových směsí. Pracovala také s entomologickými sbírkami.

Nabyté zkušenosti přispějí nejen ke zkvalitnění péče o sbírky Muzea v Bruntále, ale také poslouží jako inspirace pro **vzdělávací aktivity** – například workshopy, přednášky či ukázky konzervátorské práce, které návštěvníkům přiblíží zákulisí muzejní péče o kulturní dědictví.

POLSKO

Muzeum Archeologiczne Wrocław

Poslední mobilita se uskutečnila v Archeologickém muzeu ve Wrocławu, které je součástí rozsáhlé muzejní instituce sdružující několik tematických poboček. Naše kolegyně se zde seznámila se sbírkami zaměřenými na archeologii Dolního Slezska od pravěku až po novověk, včetně unikátních artefaktů z různých částí Evropy i světa.

Zúčastnila se také rekonstrukční akce „Lidé ohně“, která veřejnosti přibližuje stará řemesla využívající oheň – například tavení železa, výrobu keramiky, sklářství nebo šperkařství. Praktické zapojení do workshopů a edukačních aktivit přinese inspiraci pro tvorbu **nových vzdělávacích programů** v Muzeu v Bruntále.

(KK)

HRADY NA BRUNTÁLSKU – strážci cest a bohatství hor

Na říjen pro vás Muzeum v Bruntále připravuje novou výstavu s názvem **Hrady na Bruntálsku – strážci cest a bohatství hor**, kterou naleznete v malé výstavní síni bruntálského zámku.

Jak už samotný název napovídá, výstava představí příběh pěti vybraných středověkých hradů z údolí Střední a Černé Opavy. Společně se vydáme například na strmý svah nad Vrbnem pod Pradědem, kde dodnes stojí zbytky hradu Fürstenwalde, nebo vystoupáme k věži hradu Koberštejn, která se dodnes tyčí nad korunami stromů.

Freudenštejn

Ačkoliv se tyto hrady dochovaly pouze jako zříceniny, jejich původní podobu si připomeneme prostřednictvím prostorových rekonstrukcí. Každodenní život na hradě pak přiblíží archeologické nálezy a pro ty, kteří se na hradní zříceniny nedostanou osobně, bude připraven krátký film, jenž nabídne pohled z ptačí perspektivy.

Koberštejn

Výstava bude oficiálně zahájena **vernisáží 18. října 2025 ve 14 hodin**. Pokud však nestihnete oficiální zahájení výstavy, nezoufejte. Výstava pro vás bude otevřena **až do 18. ledna 2026**.

Rabenštejn

Přijďte objevit krásy našeho kraje a nechte se vtáhnout do světa středověkých hradů.

DEN ARCHEOLOGIE

Blíže, ku hradu blíže!

Podzim a měsíc říjen už tradičně patří na zámku v Bruntále oblíbené akci Den archeologie – a ani letos tomu nebude jinak! Srdečně vás zveme **v sobotu 18. října od 14 do 18 hodin** do malé výstavní síně a zámecké kaple.

Možná vám toto datum přijde povědomé? A právem! Letošní Den archeologie jsme tematicky propojili s novou výstavou Hrady na Bruntálsku – strážci cest a bohatství hor. Proto také letošní motto zní: Blíže, ku hradu blíže!

Čeká vás pestrý program pro malé i velké nadšence historie a archeologie. Dospělí se mohou těšit na přednášky o středověké těžbě v Jeseníkách i na poutavé vyprávění o proměně hradu v romantickou zříceninu. Děti si vyzkouší práci v improvizované konzervátorské dílně, dozvědí se, jak se pracuje s archeologickými nálezy, a nebudou chybět ani zážitky v podobě zkoušení středověké zbroje. A pokud vás během odpoledne přepadne hlad, určitě neodoláte ochutnávce středověké kuchyně.

Přijďte si užít sobotní odpoledne trochu jinak. Akce se koná za každého počasí a je zdarma!

Den archeologie na zámku v Bruntále

Blíže, ku hradu blíže!

zámeček Bruntál
18.10.2025
14 - 18 hod.

Zažijte odpoledne plné hradních tajemství!

Čeká vás nová výstava Hrady na Bruntálsku, středověké dobroty, možnost vyzkoušet si rytířskou zbroj nebo si poslechnout zajímavé přednášky s hradní tematikou. Těšíme se na vás!

Vstupné zdarma!

STŘÍPKY Z MINULOSTI

Na našich sociálních sítích jsme v minulém roce představili novou sérii s názvem **Střípky z minulosti**, ve které vám formou krátkých videí představujeme místa v Bruntále „včera & dnes“.

Tato místa jsou zachycena na historických fotografiích, které jsou uloženy ve Sběrce Muzea v Bruntále a společně se na místa z fotografií vydáváme dnes. Rubrika nadchla jak nás, tak vás, proto jsme se rozhodli, že vám čtyři vybrané historické fotografie (nebo místa) představíme v roce 2025 i zde v časopise Muzejní trojlístek. Tak jdeme na to!

Podzimní odpoledne na náměstí Míru

V podzimním čísle Muzejního trojlístku vám přinášíme dvě historické fotografie bruntálského náměstí Míru, které nás přenesou zhruba 120 let zpátky.

Na obou snímcích si můžeme prohlédnout pískovcovou kašnu s korouhvičkou ve tvaru čápa ještě ve své původní podobě bez kovového zábradlí. Fotografie byly pořízené kolem roku 1908 a díky nápisu na kašně se dozvídáme, že ji v roce 1907 věnoval městu tehdejší starosta a významný bruntálský podnikatel v textilnictví Wenzel Franz Olbrich (1846–1930), který ve své funkci setrval dlouhých 18 let. Kašna stávala na svém místě až do roku 1939–1940 (to bohužel nevíme přesně) a poté musela ustoupit vojenským aktivitám německé armády a byla zbourána. Ve své současné podobě byla poté kašna obnovena až v roce 2010.

Pohled na jihozápadní stranu náměstí

Pohled na severozápadní stranu náměstí

Zajímavostí obou fotografií je, že zachycují stejnou scenérii ze dvou úhlů. Fotograf se během práce přesunul z jedné strany náměstí na druhou a dokázal tak jedno podzimní odpoledne zaznamenat z obou stran. Kouzlo těchto snímků spočívá v tom, že nám neprezentují jen architekturu města, ale i atmosféru všedního dne. Pokud se zadíváte pozorně, zjistíte, že se od dneška zas tolik neliší. Vidíme stánkaře nabízející své zboží i partu malých rošťáků hrajících si u kašny. A když se dnes projdete přes náměstí, uvidíte velmi podobný obraz, jen o více než sto let později.

Pokud vás tato série baví a chtěli byste se na staré fotografie Bruntálu dívat i doma, doporučujeme publikaci **BRUNTÁL proměny**, kterou vydalo naše muzeum. Kniha představuje město v jeho proměnách a ukazuje jeho ztracenou podobu a místa na dobových vyobrazeních pocházejících od 80. let 19. století až do 60. let 20. století. Pokud vás tedy naše série baví, jistě oceníte i tuto knihu, která vám přinese mnoho dalších pohledů do historie města. Tak se pro jeden svazek zastavte na prodejně zámku v Bruntále.

(NV)

PROGRAM MUZEA V BRUNTÁLE NA ŘÍJEN – PROSINEC 2025

VÝSTAVY NA ZÁMKU

17. 5. – 30. 11. 2025 – KAREL SCHARA (1896–1968)

Výstava přiblíží fascinující život a tvorbu Karla Schary, talentovaného umělce z Hrušova, který se proslavil zejména v Indii a Austrálii. Schara byl nejen malíř a designér, ale také architekt, scénograf, fotograf, cestovatel a dobrodruh. Mimo jiné se pokusil jako první Čech zdolat Mount Everest.

7. – 9. 10. 2025 – DOTKNI SE PÍSMÁ

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, z. s. ve spolupráci s Muzeem v Bruntále, p. o. vás srdečně zve na unikátní výstavu, která připomíná 200 let od vzniku Braillova písma. Výstava nabízí jedinečnou příležitost seznámit se s historií i současností Braillova písma, které zásadně ovlivnilo životy nevidomých po celém světě.

18. 10. 2025 – 1. 2. 2026 – HRADY NA BRUNTÁLSKU

Vydejte se s námi do středověku! Výstava představí každodenní život na hradech Bruntálska prostřednictvím archeologických nálezů, modelů, fotografií i unikátních leteckých záběrů.

AKCE NA ZÁMKU

18. 10. 2025 – DEN ARCHEOLOGIE

Den archeologie nabídne komentovanou prohlídku výstavy o hradech na Bruntálsku, doplněnou o krátký film a sérii odborných přednášek. Návštěvníci se dozvědí více o středověké těžbě drahých kovů i o proměnách hradní architektury. Akce proběhne v komorním prostředí malé výstavní síně zámku v Bruntále.

31. 10. 2025 – HALLOWEEN

Zámek Bruntál se promění v místo plné strašidel, tajemných zákoutí a podzimní atmosféry. Návštěvníci se mohou těšit na tematické dekorace, lehce mrazivé zážitky a program, který potěší malé i velké milovníky Halloweenu.

ADVENTNÍ ZÁMECKÁ SÉRIE

27. 11. 2025 – Zpívání na schodech

6. 12. 2025 – Vánoční tvoření

13. 12. 2025 – Vánoční divadlo

20. 12. 2025 – Vánoční prohlídky

PŘEDNÁŠKY NA ZÁMKU

Muzeum pro seniory & Muzeum pod lupou

13. a 16. 10. 2025 – Konzervace kůže (M. Balarinová)

10. a 13. 11. 2025 – Hrad na Bruntálsku (N. Večeřová)

8. a 11. 12. 2025 – Vůně kávy (I. Svobodová)

Komentovaná prohlídka výstavy „KAREL SCHARA (1896–1968)“ s autorkou výstavy Mgr. K. Málkovou, Ph.D.

16. 10. 2025 od 16 hod. ve velké výstavní síni zámku

6. 11. 2025 od 16 hod. ve velké výstavní síni zámku

VÝSTAVY NA SOVINCI

18. 4. – 31. 10. 2025 – ZROZENÍ Z OHNĚ

Zveme vás na výstavu prací studentů programu Umělecké slévárnictví, Fakulty materiálově-technologické VŠB-TUO.

AKCE NA SOVINCI

4. – 5. 10. 2025 – DUCHOVÉ A DUŠIČKY

Netradiční prohlídky nabídnou strašidelné pověsti, záhady a dušičkovou atmosféru pro návštěvníky všech generací.

11. – 12. 10. 2025 – SOVINECKÉ RADOVÁNKY

Víkend plný šermířských soubojů, divadelních scének, tance a pohádek v atmosféře dávných časů.

18. – 19. 10. 2025 – NA STRÁŽI

Netradiční prohlídky a scény z historie hradu – od každodenního života po strážní službu, doplněných o tematický rébus.

25. – 28. 10. 2025 – SOKOLNICKÉ LOVY

Ukázky výcviku dravců a loveckých psů při lovu atrapy kořisti.

26. – 30. 12. 2025 – VÁNOCE NA HRADĚ SOVINCI

Zimní prohlídky hradu nabídnou vánoční atmosféru provoněnou svařeným vínem a kávou, doplněnou o příběhy spojené s Vánocemi, Silvestrem a novoročními zvyky.

3. 1. 2026 – NOVOROČNÍ PROCHÁZKA HRADEM

První otevření hradu v novém roce.

Podrobný program najdete

na našich webových stránkách: www.muabr.cz

nebo na sociálních sítích

facebook.com/muzeumbruntal,

facebook.com/zamekvbruntale, facebook.com/Sovinec

a instagram.com/muzeumvbruntale/.

Krátká videa můžete zhlédnout na našem kanále na

youtube.com pod název Muzeum v Bruntále

(youtube.com/@muzeumvbruntaleprispevkova7825).

